

PROJEKT EDUKACYJNY "RÓWNOŚĆ PŁCI – SIŁA Kobiet i dziewcząt"

**Autorka:
Wiktoria Dutkiewicz
Szkoła Podstawowa
nr 17 w Bydgoszczy**

Scenariusze przygotowane w ramach projektu Smart Kid realizowanego przez program Bydgoszcz Miasto Muzyki UNESCO.

MIEJSKIE
CENTRUM
KULTURY
w Bydgoszczy

BYDGOSZCZ
MIASTO
MUZYKI

unesco
Member of
the Creative Cities Network

Projekt edukacyjny „Równość płci – siła kobiet i dziewcząt” przybliży wciąż aktualny problem dyskryminacji ze względu na płeć, który – mimo znaczącego postępu społecznego – nadal manifestuje się w codziennym życiu. Inicjatywa ta tworzy przestrzeń do otwartego dialogu i głębokiej refleksji, inspirując uczniów do aktywnego zaangażowania. Działania nie skupiają się wyłącznie na diagnozowaniu trudności i barier. Projekt ma także na celu rozpoznawanie istniejących zasobów, poszukiwanie rozwiązań oraz wspólne budowanie wizji pozytywnej zmiany. Unikając moralizowania i narzucania gotowych prawd, zachęca do samodzielnego konstruowania wiedzy – temu celowi służą wykorzystane w dominującym stopniu metody aktywizujące. W efekcie uczestnicy nie tylko zyskują świadomość, ale także narzędzia do promowania równości w swoim otoczeniu, przyczyniając się do trwałej, pozytywnej transformacji społecznej.

4 DOBRA JAKOŚĆ
EDUKACJI

Edukacja powinna być dostępna dla każdego i dawać realne umiejętności. Ważna jest nie tylko teoria, ale także praktyka i rozwijanie pasji. Wiedza i umiejętności otwierają drzwi na przyszłość.

5 RÓWNOŚĆ
PŁCI

Każdy człowiek powinien mieć takie same prawa i możliwości, niezależnie od płci. Ważne jest wzajemne szanowanie się i wspieranie. Równość daje szansę na sprawiedliwe i lepsze społeczeństwo.

10 MNIEJ
NIERÓWNOŚCI

Każdy powinien mieć równe szanse, niezależnie od miejsca urodzenia czy sytuacji życiowej. Nierówności utrudniają rozwój i dzielą ludzi. Wspólne działania pomagają budować bardziej sprawiedliwy świat.

Założenia projektu:

- 1. Edukacja o równości płci: Podniesienie świadomości na temat znaczenia równości płci jako fundamentalnej wartości społecznej, prawa człowieka i czynnika rozwoju.**
- 2. Przeciwdziałanie stereotypom i dyskryminacji: Dekonstrukcja szkodliwych stereotypów płciowych i przeciwdziałanie różnym formom dyskryminacji ze względu na płeć.**
- 3. Promowanie różnorodności i inkluzywności: Podkreślanie wagi różnorodności i tworzenia równych szans dla wszystkich, niezależnie od płci.**
- 4. Wspieranie świadomych wyborów życiowych i zawodowych: Zachęcanie do podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych wolnych od ograniczających przekonań płciowych.**
- 5. Edukacja poprzez pozytywne wzorce: Prezentowanie historii i osiągnięć inspirujących kobiet z różnych dziedzin jako wzorców do naśladowania.**
- 6. Budowanie poczucia własnej wartości: Wspieranie dziewcząt i kobiet w budowaniu pewności siebie, asertywności i wiary we własne możliwości.**
- 7. Wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt: Wykazanie, że wzmocnienie ekonomiczne, społeczne i polityczne kobiet oraz dziewcząt jest siłą napędową dla całego społeczeństwa.**
- 8. Tworzenie trwałych zmian: Wprowadzanie długofalowych zmian w postawach i praktykach społecznych, które przyczynią się do budowania bardziej sprawiedliwego świata.**

Cele projektu (uczennica / uczeń):

- Określi stereotypy płciowe poprzez analizę cech, zachowań i ról przypisywanych płciom;
- Sklasyfikuje zawody według stereotypów płciowych (typowo kobiece, męskie lub neutralne) oraz wyjaśni ich podłoże;
- Poda aktualne fakty i statystyki pokazujące nierówności związane z płcią w społeczeństwie;
- Wymieni przykłady osób wykonujących zawody „nietypowe” dla swojej płci;
- Wyjaśni znaczenie słów związanych z tematyką nierówności społecznych;
- Podejmie się dyskusji na temat inkluzywności języka, w tym używania feminatywów;
- Opíše konsekwencje edukacji dziewcząt na różnych poziomach (jednostka, rodzina, społeczeństwo, świat), budując łańcuch przyczynowo-skutkowy w formie "efektu domina";
- Wymieni i opíše kluczowe postacie oraz wydarzenia w historii walki o równouprawnienie kobiet,
- Zastosuje zdobytą wiedzę na temat nierówności i stereotypów płci w praktyce;
- Dokona krytycznej analizy różnych źródeł informacji;
- Wyrazi swoje zdanie/myśli w sposób szanujący innych;
- Uargumentuje swoje racje podczas dyskusji w grupie;
- Dokona refleksji nad własnymi opiniami;
- Sformułuje hipotezy i przypuszczenia na podstawie intuicji i wiedzy;
- Odczyta i zinterpretuje dane z graficznych przedstawień (np. wykresów, diagramów);
- Porówna przypuszczenia z rzeczywistymi danymi;

- Zinterpretuje cytaty z literatury, identyfikując kluczowe idee;
- Sformułuje koncepcje i odpowiadające jej hasło równość płci w określonym obszarze;
- Zaprojektuje we współpracy z rówieśnikami realne działania na rzecz równości, stworzy kampanię społeczną;
- Podejmie się współpracy z rówieśnikami w celu wykonania ćwiczenia;
- Rozwinie umiejętność szybkiego działania pod presją czasu;
- Wypromuje we współpracy z rówieśnikami zaprojektowaną kampanię społeczną.

Formy pracy:

Indywidualna, grupowa, zbiorowa.

Metody pracy:

- werbalne,
- oglądowe,
- oparte na praktycznej działalności uczniów,
- aktywizujące.

Struktura projektu:

- Grupa docelowa: uczniowie klas 6-8 szkoły podstawowej. Optymalna liczebność grupy: 20-25 uczniów.
- Czas realizacji: 10 lekcji po 45 minut.
- Forma organizacyjna: cykl zajęć w ramach jednej klasy lub międzyoddziałowa grupa projektowa.

Możliwości rozszerzenia:

- Powołanie szkolnego Dnia Równości Płci.
- Wprowadzenie szkolnych obchodów Dnia Kobiet i Dnia Chłopaka połączonych z organizacją zajęć profilaktycznych i warsztatów.
- Zaproszenie gości online lub na żywo (np. przedstawicielki zawodu zdominowanego przez mężczyzn, polskiej naukowczynie, sportsmenki lub aktywistki).
- Organizacja cyklu warsztatów związanych z wzmocnieniem pewności siebie, kształtowaniem asertywności.
- Nawiązanie współpracy z lokalnym stowarzyszeniem zajmującym się równouprawnieniem.

Ewaluacja projektu:

- **Obserwacja uczestników:** Nauczyciel systematycznie obserwuje uczniów podczas realizacji zadań projektowych, oceniając ich zaangażowanie, umiejętność współpracy, reagowanie na emocje innych oraz stopniowy rozwój kompetencji społeczno-emocjonalnych.
- **Analiza wytworów pracy:** Analiza efektów działań projektowych, takich jak karty pracy, prezentacje klasowe czy aktywności grupowe.
- **Ankieta ewaluacyjna dla uczniów:** Przeprowadzanie ankiet wśród uczniów w celu poznania ich opinii na temat projektu, stopnia zrozumienia omawianych zagadnień dotyczących oraz oceny przydatności poznanych strategii w codziennym życiu.

Cele lekcji (uczennica / uczeń):

- Określi stereotypy płciowe poprzez analizę cech, zachowań i ról przypisywanych płciom;
- Wyjaśni znaczenie słów związanych z tematyką nierówności społecznych;
- Dokona krytycznej analizy różnych źródeł informacji;
- Wyrazi swoje zdanie/myśli w sposób szanujący innych;
- Uargumentuje swoje racje podczas dyskusji w grupie;
- Podejmie się współpracy z rówieśnikami w celu wykonania ćwiczenia.

Formy pracy:

Indywidualna, grupowa, zbiorowa.

Metody pracy:

- dyskusja,
- burza mózgów,
- pogadanka,
- praca z książką.

Środki dydaktyczne:

- tablica interaktywna/rzutnik,
- komputer,
- telefony komórkowe (uczniów),
- słowniki: języka polskiego, wyrazów obcych, encyklopedie,
- białe kartki papieru formatu A4,
- klej,
- grafiki kobiety i mężczyzny (Załącznik 1.),
- kartki z hasłami (Załącznik 2.).

Czynności przygotowawcze:

1. Zapisz w pamięci urządzenia grafiki.
2. Wejdź na stronę <https://padlet.com>.
3. Utwórz tablicę (strona główna -> utwórz padlet -> wybierz opcję „ściana” -> opublikuj -> prześlij – pierwsza ikona -> wybierz uprzednio zapisaną grafikę -> opublikuj).
4. Ponów czynności z drugą ilustracją.

Przebieg zajęć:

ĆWICZENIE NR 1: KOBIETY A MĘŻCZYŹNI

Jak zorganizować pracę?

Wyświetl utworzony padlet. Udostępnij uczniom kod QR (udostępnij -> uprawnienia -> uzyskaj kod QR). Przedstaw postacie. Możecie nadać im imiona (inne niż imiona uczestników).

Zadanie:

1. Zadaj pytanie: „Dla której z widocznych osób podane zdanie jest prawdziwe? Zaznacz, że istotna jest „pierwsza myśl”. Czytaj kolejno zdania. Chętni uczniowie zgłaszają się, mówią na głos swój wybór i wpisują twierdzenie jako komentarz pod odpowiednim zdjęciem. Ma wykształcenie wyższe. Umie naprawić różne rzeczy. Ma talent plastyczny. Trenuje piłkę nożną. Opiekuje się dzieckiem. Pracuje w branży IT. Dbą o swój wygląd. Często wzrusza się. Przeklina. Smacznie gotuje. Jest głównym źródłem utrzymania rodziny. Doskonale prowadzi samochód. Ma długie włosy.
2. Zadaj pytanie: „Co jeszcze kojarzy się Wam z byciem kobietą/mężczyzną?”. Uczniowie zgłaszają się, dzielą się pomysłami i dodają je do komentarzy.
3. Zachęć do analizy materiałów: porównania określonych dotyczących kobiety i mężczyzny z równoczesnym podziałem na kategorie (proponowane: wygląd / charakter / obowiązki i czas wolny / zainteresowania i talenty).
4. Dyskusja: „Jak myślicie, czy patrząc na kogoś, możemy stwierdzić, co ta osoba lubi i jaka jest?”
5. Zadaj pytanie: „Jak nazywają się takie przekonania na temat innych osób?”.

6. Podsumowanie: Takie przekonania nazywamy stereotypami, a te związane z płcią – stereotypami płciowymi. Czasami ludzie myślą, że bycie kobietą lub mężczyzną oznacza, że muszą wyglądać, zachowywać się w określony sposób, także lubić czy robić tylko niektóre rzeczy. Stereotypy mogą wynikać z obserwacji pewnych tendencji. Jednak często prowadzą do błędnych ocen jednostek i dyskryminacji. Tak naprawdę, ludzie niezależnie od płci są bardzo różni

ĆWICZENIE NR 2: SŁOWNICZEK TEMATYCZNY

Jak zorganizować pracę?

Wytnij prostokąty z hasłami – jest ich 10. Podziel uczniów na grupy. Każdej z nich przydziel jedną karteczkę z wyrazem/wyrażeniem.

Zadanie:

- 1. Uczniowie odszukują hasła w dostępnych źródłach (słowniki języka polskiego, słowniki wyrazów obcych, encyklopedie, ewentualnie cyfrowe słowniki) i tworzą jego własną definicję. Na kartce papieru formatu A4 ułożonej poziomo zapisują wylosowane słowo i jego wyjaśnienie. Każda grupa przedstawia wynik swojej pracy.**
- 2. Po prezentacji wszyscy uczestnicy porządkują słowa według alfabetu i łączą ze sobą kartki dłuższymi krawędziami tworząc słowniczek**

Scenariusz 2 - ZAWÓD NIESTEREOTYPOWY

Cele lekcji (uczennica / uczeń):

- Sklasyfikuje zawody według stereotypów płciowych (typowo kobiece, męskie lub neutralne) oraz wyjaśni ich podłoże;
- Poda przykłady osób wykonujących zawody „nietypowe” dla swojej płci;
- Podejmie się dyskusji na temat inkluzywności języka, w tym używania feminatywów;
- Wyrazi swoje zdanie/myśli w sposób szanujący innych;
- Uargumentuje swoje racje podczas dyskusji w grupie;
- Dokona refleksji nad własnymi opiniami;
- Rozwinie umiejętność szybkiego działania pod presją czasu.

Formy pracy:

Indywidualna, grupowa, zbiorowa.

Metody pracy:

- gra dydaktyczna,
- dyskusja,
- burza mózgów,
- pogadanka.

Środki dydaktyczne:

- karty Bingo (Załącznik 3.)
- karty z nazwami zawodów (Załącznik 4.)
- karty z podziałem stref (Załącznik 5.)

Przebieg zajęć:

ĆWICZENIE NR 1: ZAWODOWE BINGO

Jak zorganizować pracę?

Rozdaj każdemu uczniowi po jednej karcie do gry – pomieszaj trzy rodzaje.

Zadanie:

Zadaniem uczestników jest odszukanie wśród innych graczy te osoby, które znają np. kobietę-programistkę czy mężczyznę-pielęgniarkę. W tym celu pytają: "Czy znasz taką osobę?". Jeśli tak, zbierają podpis zapytanej osoby na swojej karcie przy odpowiedniej nazwie zawodu. Wygrywa uczeń, który jako pierwszy zbierze pełną linię (poziomą, pionową lub skośną) i zawoła "BINGO!".

Wskazówka: Przypomnij, że uczniowie nie mogą podpisywać się na swojej karcie. W przypadku, gdy nikomu nie uda się zapętnić linii, wygrywa osoba z największą ilością podpisów.

ĆWICZENIE NR 2: NIE/TYPOWY SĄD ZAWODÓW

Jak zorganizować pracę?

Wytnij kartki z nazwami zawodów. Podziel salę na trzy strefy zawieszając w nich oznaczenia – prawa strona sali „typowo kobiece”, środek „neutralne”, lewa „typowo męskie”.

Zadanie:

1. Wyjaśnij uczniom, że mają zdecydować jak oceniają podany zawód według płci i udać się – po pięciu sekundach - do odpowiedniej strefy.
2. Wylosuj jedną kartkę. Przeczytaj nazwę zawodu. Policz do ośmiu i poproś o przejście.

MIEJSKIE
CENTRUM
KULTURY
w Bydgoszczy

BYDGOSZCZ
MIASTO
MUZYKI

unesco
Member of
the Creative Cities Network

Podsumowanie: Niektóre wyrazy, na przykład „ministra” czy „pielęgniarkę”, mogą brzmieć dla nas dziwnie. Dzieje się tak bo rzadko je słyszymy i po prostu nie jesteśmy przyzwyczajeni do takich form. Jeszcze kilkadziesiąt lat temu feminatywy były czymś zupełnie naturalnym i powszechnie używanym w języku polskim. Powrót do ich używania związany jest z dążeniem do inkluzywności języka.

Scenariusz 3 - W MECHANIZMIACH STEREOTYPÓW – MEDIA I REKLAMA

Cele lekcji (uczennica / uczeń):

- Dokona krytycznej oceny reklamy, identyfikując elementy takie jak stereotypy, przekaz ukryty czy techniki perswazyjne;
- Zaprojektuje alternatywną reklamę produktu wolną od uprzedzeń;
- Wyrazi swoje zdanie/myśli w sposób szanujący innych;
- Uargumentuje swoje racje podczas dyskusji.

Formy pracy:

Grupowa, zbiorowa.

Metody pracy:

- metoda problemowa,
- obserwacja,
- dyskusja,
- burza mózgów.

Środki dydaktyczne:

- komputer (co najmniej jeden),
- tablica interaktywna/projektor,
- karty analizy (Załącznik 6.),
- arkusze białego papieru A3.

Przebieg zajęć:

1. ĆWICZENIE NR 1: ANALIZA REKLAM

Wskazówka: Ćwiczenie najlepiej przeprowadzić w sali informatycznej, tak by ilość komputerów odpowiadała liczebności utworzonych zespołów, w których będą pracować uczniowie.

Jak zorganizować pracę?

- Poproś uczniów o policzenie od 1 do liczby grup (np. "1,2,3,4" cyklicznie) i połączenie się w zespoły według numerów.
- Przydziel każdemu z nich temat reklamy (np. lalka, samochód, płyn do naczyń, lody) oraz kartę analizy.
- Poleć aby grupy zapoznały się z kartami. Poinformuj grupy, że po wypełnieniu kraty analizy przechodzą do kolejnego ćwiczenia – tworzenia kontrreklamy.

Wskazówka: Proponowane reklamy:

<https://www.youtube.com/watch?v=CX9dCUaCQiU>

<https://www.youtube.com/watch?v=TKzbcgaQJQU>

<https://www.youtube.com/watch?v=u48RXO2HzXo>

<https://www.youtube.com/watch?v=Kp-olH4t1-0>

<https://www.youtube.com/watch?v=B-5pegOXmMw>

<https://www.youtube.com/watch?v=Q3GxQdOFbzl>

Zadanie:

Grupy (według kolejności numerów) oglądają przydzielone nagranie reklamy prezentowane na dużym ekranie. Po czym uzupełniają kartę analizy.

ĆWICZENIE NR 2: KONTR REKLAMA

Zadanie:

- Uczniowie w tych samych grupach tworzą nową wersję przydzielonej reklamy, która łamie stereotypy. Mogą ją opisać na karcie analizy lub przedstawić jako dramę.
- Na zakończenie każda z grup przedstawia przed resztą uczniów swoją analizę reklamy i projekt kontr reklamy.
- Dyskusja: „Czy jako konsumenci mamy wpływ na zmianę przekazów reklamowych?”

Scenariusz 4 - CODZIENNE NIE/RÓWNOŚCI - PRACA

Cele lekcji (uczennica / uczeń):

- Poda aktualne fakty i statystyki pokazujące nierówności związane z płcią w społeczeństwie;
- Sformułuje hipotezy i przypuszczenia na podstawie intuicji i wiedzy;
- Odczyta i zinterpretuje dane z graficznych przedstawień (np. wykresów, diagramów);
- Porówna przypuszczenia z rzeczywistymi danymi;
- Wyrazi swoje zdanie/myśli w sposób szanujący innych;
- Uargumentuje swoje racje podczas dyskusji.

Formy pracy:

Grupowa, zbiorowa.

Metody pracy:

- metoda problemowa,
- pomiar,
- obserwacja,
- dyskusja.

Środki dydaktyczne:

- wydruki wyników badań w formie graficznej (wykresy, diagramy itd.),
- tabele (Załącznik 7.).

Czynności przygotowawcze:

- Wydrukuj najnowsze dostępne badania w formie wyłącznie graficznej (wykresy, diagramy itd.), odnoszące się do informacji zawartych w tabeli. Masz możliwość wyboru dodatkowych dziedzin. Dopisz je do wskaźników w tabeli.
- Każda utworzona grupa musi mieć jedno graficzne ujęcie wyników badań dla każdej z dziedzin.
- Wskazówka: Badania z jakich skorzystasz muszą być z wiarygodnych źródeł. Proponowane: UNICEF, Ipsos, stat.gov.pl, EIGE Europejski Indeks Równości Płci, UNESCO GEM Report, dziewczynynapolitechniki.pl.

Przebieg zajęć:

ĆWICZENIE NR 1: RÓŻNICE W LICZBACH

Jak zorganizować pracę?

Podziel uczniów na pary lub grupy maksymalnie trzy osobowe. Każdy z zespołów musi otrzymać po jednej tabeli.

Zadanie: Uczniowie na karcie z tabelką wpisują swoje przypuszczenia odnośnie wyników z badań podanych obszarów. Po tym rozdaj przydział graficznych przedstawień wyników badań każdej z grup.

Zadaniem uczestników jest odczytanie z nich danych i wpisanie ich do tabeli konfrontując z przypuszczeniami.

Wskazówka: Jeżeli uczniów biorących udział w projekcie jest niewiele, każdy z nich może wykonać ćwiczenie samodzielnie. W przypadku gry przypuszczenia par/trójek są odmienne mogą na jednej karcie wpisać wszystkie dwa/trzy dane.

Zadaj pytanie: „Jakie stereotypy zauważacie w odczytanych danych?”.

Scenariusz 5 - CODZIENNE NIE/RÓWNOŚCI - PRACA

Cele lekcji (uczennica / uczeń):

- Sformułuje koncepcje i odpowiadające jej hasło równość płci w określonym obszarze;
- Podejmie się współpracy z rówieśnikami w celu wykonania ćwiczenia.

Formy pracy:

Indywidualna, grupowa, zbiorowa.

Metody pracy:

- metoda problemowa,
- inscenizacja.

Środki dydaktyczne:

- karta z symbolami (Załącznik 8.),
- duży arkusz papieru z sylwetką kobiety i mężczyzny,
- kartki białe A4,
- kredki/pisaki/farby,
- taśma klejąca/pinezki.

Czynności przygotowawcze:

- Na dużym arkuszu papieru narysuj/naklej kontur kobiety i mężczyzny (Załącznik 9.)

Przebieg zajęć:

ĆWICZENIE NR 1: INSCENIZACJA STEREOTYPÓW

Jak zorganizować pracę?

Podziel uczniów na pary/grupy. Każdą z grup poproś o wybranie i wskazanie dowolnego symbolu z karty.

Poinformuj, że symbole odpowiadają tematom inscenizacji:

- biceps – stereotyp o sile fizycznej,
- piłka nożna – stereotyp o zainteresowaniach,
- paletka do makijażu – stereotyp o wyglądzie,
- zdenerwowana twarz – stereotyp o emocjach,
- męczyzna z teczką – stereotyp o wyborze zawodu,
- mózg – stereotyp o zdolnościach intelektualnych.

Zadanie:

1. Zadaniem uczniów jest stworzenie i zaprezentowanie krótkiej scenki przedstawiającej stereotyp o podanej tematyce, której akcja dzieje się w szkole.
2. Po każdej scenie następuje jej omówienie z uczniami. Zadaj pytanie: „Co jest nie tak w tej sytuacji?”. Następnie uczestnicy określają konsekwencje dla dziewcząt i chłopców wynikające z przedstawionego stereotypu. Zapisują je na dużej kartce papieru przyklepionej do tablicy przy sylwetce damskiej i męskiej. Wskazówka: Moderuj rozmowę tak, by uczniowie podawali odpowiedniki konsekwencji dla drugiej płci

ĆWICZENIE NR 2: SZKOŁA RÓWNYCH SZANS

Jak zorganizować pracę?

Każdy uczeń otrzymuje kartkę A4.

Zadanie:

1. Uczestnicy indywidualnie (lub w parach) wymyślają i zapisują na kartach hasła, które tworzą koncepcję szkoły promującej równość. Napisy ozdabiają, dodają symboliczne rysunki według uznania. Podaj proponowane kategorie haseł: język nauczycieli, organizacja zajęć, oferta zajęć dodatkowych, reagowanie na przemoc, lektury i podręczniki szkolne.
2. Po zakończeniu prac, uczniowie przedstawiają swoje realizacje i zawieszają w różnych miejscach szkoły (np. gazetki, tablice na korytarzach itd.)

Wskazówka: Zwróć uwagę, aby były to koncepcje możliwe do rzeczywistego zrealizowania.

Scenariusz 6 - EDUKACJA DZIEWCZĄT – FUNDAMENT ZMIANY

Cele lekcji (uczennica / uczeń):

- Opisuje konsekwencje edukacji dziewcząt na różnych poziomach (jednostka, rodzina, społeczeństwo, świat); budując łańcuch przyczynowo-skutkowy w formie "efektu domina";
- Zinterpretuje cytaty z literatury, identyfikując kluczowe idee;
- Wyrazi swoje myśli w sposób szanujący innych;
- Rozwinie umiejętność szybkiego działania pod presją czasu.

Formy pracy:

Indywidualna, grupowa, zbiorowa.

Metody pracy:

- metoda problemowa,
- burza mózgów,
- inscenizacja,
- dyskusja.

Środki dydaktyczne:

- karta z kamieniami domina (Załącznik 10.).

Przebieg zajęć:

ĆWICZENIE NR 1: BURZA MÓZGÓW O KOBIECIACH

Zadanie:

1. Odczytaj cytat:

Książka: „Rozwój i wolność”. Autor: Amartya Sen, urodzony w Indiach laureat Nagrody Nobla z 1998 roku, zajmuje się ekonomią dobrobytu. „(...) ograniczenie aktywnego uczestnictwa kobiet w różnych aspektach życia wspólnotowego ma konsekwencje, które rozciągają się na wszystkich: i na kobiety, i na mężczyzn, na dzieci i na dorosłych”.

2. Poproś uczniów o chwilę refleksji nad cytatem i w dowolnej chwili podzielenie się nią (chętne osoby).

Wskazówka: Dla udogodnienia pracy z cytatem możesz wyświetlić go na ekranie.

ĆWICZENIE NR 2: EFEKT DOMINA EDUKACJI DZIEWCZĄT

Jak zorganizować pracę?

Uczniowie łączą po dwie osoby. Cztery pary tworzą grupę, która siada razem w okręgu. Każda para tworząca go otrzymuje inne zadanie: pierwsza określa efekty edukacji dla jednostki, druga dla rodziny, trzecia – społeczeństwa, czwarta – dla świata (pary muszą siedzieć w określonej kolejności).

Zadanie:

Od dowolnego kamienia znajdującego się najbliżej głównego, zaczyna para z numerem pierwszym i określa przynajmniej jedną konsekwencję edukacji dziewcząt dla jednostki, czyli dla niej samej.

Po 60 sekundach podaje kartkę kolejnej parze, która zapisuje na drugiej połowie następstwa dla rodziny dla każdego z uzupełnionych kostek itd. Kiedy kartka wykona okrążenie, pierwsza para ma szansę dopisać kolejne konsekwencje dla jednostki. Jeżeli nie ma już wolnych kostek, po prostu podaje kartkę dalej.

Wskazówka: Do kontroli czasu użyj minutnika online lub klepsydry.

Dyskusja: „Co zaskoczyło Was w efekcie domina edukacji dziewcząt?”, „Dlaczego edukacja dziewcząt to inwestycja w całe społeczeństwo, a nie tylko w dziewczynki?”.

Scenariusz 7 - PRZEZ HISTORIĘ DO RÓWNOŚCI

Cele lekcji (uczennica / uczeń):

- Wymienia kluczowe wydarzenia w historii walki o równouprawnienie kobiet;
- Wyrazi swoje zdanie/myśli w sposób szanujący innych;
- Sformułuje hipotezy i przypuszczenia na podstawie intuicji i wiedzy.

Formy pracy:

Zbiorowa.

Metody pracy:

- metoda problemowa,
- burza mózgów,
- dyskusja.

Środki dydaktyczne:

- karty z datami, określeniem wieku, strzałki (Załącznik 11.).
- karty z opisami (Załącznik 12.).

Przebieg zajęć:

ĆWICZENIE NR 1: OŚ CZASU PRAW KOBIEC

Jak zorganizować pracę?

Zamocuj do tablicy/potóż na podłodze sznurek oraz z boku karty z datami i opisami wydarzeń. Nad osią czasu umieść plansze z podziałem na wieki.

Zadanie:

Poproś chętnych uczniów o odczytanie dat i opisów.

Uczniowie drogą dedukcji dopasowują daty do opisów.

Zgłaszają się i mówią na głos swoje propozycje, gdy jest ona prawidłowa łączą rok z opisem, określają wiek tego wydarzenia oraz umiejscawiają kartki na osi czasu.

Wskazówka: W razie trudności podpowiedz, że wskazówkami są podkreślone wyrazy.

- 1792 - Wydanie przetomowej publikacji „Obrona praw kobiet” przez prekursorkę feminizmu - Mary Wollstonecraft.
- 1857 - Pierwszy strajk kobiet z przemysłu tekstylnego w Nowym Jorku, w którym walczyły o wyższe zarobki, krótszy czas pracy i równe traktowanie. Jest często przywoływany jako historyczny fundament Międzynarodowego Dnia Kobiet.
- 1893 - Nowa Zelandia jako pierwszy kraj na świecie przyznaje prawa wyborcze kobietom.
- 1894 - Pierwsze kobiety na ziemiach polskich (pod zaborem austriackim) podejmują studia (z ograniczeniami) na Uniwersytecie Jagiellońskim.
- 1918 - Przyznanie praw wyborczych kobietom w Polsce przez Józefa Piłsudskiego, który podpisał dekret o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego.

- 1919 – Posłanki zasiadają w polskim Sejmie. Pierwsze wybory, w których Polki wzięły udział, w wyniku których do Sejmu Ustawodawczego weszło 8 posełek.
- 1924 - Pierwsze obchody Dnia Kobiet w Polsce.
- 1948 - Powszechna Deklaracja Praw Człowieka ONZ uznaje równe prawa dla wszystkich, w tym kobiet, co staje się podstawą globalnych standardów.
- 1960 - Pigułka antykoncepcyjna trafia do sprzedaży jako środek antykoncepcyjny w USA.
- 1992 - Objęcie urzędu przez pierwszą kobietą-premier w historii Polski - Hanne Suchocką.
- 2016 - Czarne Protesty (Ogólnopolski Strajk Kobiet) w Polsce. Masowe protesty przeciwko zaostrzeniu prawa aborcyjnego, które stały się symbolem walki o prawa kobiet.

Zadaj pytanie: „Jakie efekty spowodowały podane wydarzenia?”

Scenariusz 8 - KOBIECY, KTÓRE ZMIENIŁY ŚWIAT

Cele lekcji (uczennica / uczeń):

- Wymieni i krótko opíše kluczowe postacie w historii walki o równouprawnienie kobiet;
- Zintegruje wiedzę z lekcji w kontekście osobistym wyciągając wnioski z ćwiczenia.

Formy pracy:

Zbiorowa.

Metody pracy:

- gra dydaktyczna,
- dyskusja,
- metoda problemowa,
- praca z książką.

Czynności przygotowawcze:

- Uprzedź wcześniej uczniów, aby przygotowali zajęcia materiały o postaciach – podaj imiona i nazwiska. Mogą to być książki oraz materiały wydrukowane ze źródeł internetowych.

Środki dydaktyczne:

- materiały o kobietach, które zmieniły świat (przygotowane przez uczniów),
- karty "Zgadnij kobietę!" (Załącznik 13.).

Przebieg zajęć:

- **ĆWICZENIE NR 1: "ZGADNIJ KOBIECĘ!"**

Jak zorganizować pracę?

Uczniowie łączą się po dwie osoby. Zapoznają się z przyniesionymi materiałami. Podpowiedz, aby robili wykonali hasłowe notatki o każdej z postaci.

Zadanie:

Rozdaj uczniom karty i wyjaśnij zasady gry:

Przygotowanie: Każda para dobiera do siebie dwójkę z którą będzie rywalizować. Jedna osoba z każdej dwójki losuje tajną kartę i chowa ją (nie pokazuje przeciwnikom). Czternaście kart z portretami leży przed każdą z par.

Rozgrywka:

- **Jedna osoba z pary zadaje pytanie, na które przeciwna drużyna może odpowiedzieć TYLKO „tak” lub „nie”.**
- **Przeciwnicy - po naradzie lub odszukaniu informacji - odpowiadają głośno: „Tak” lub „Nie”.**
- **Pytająca para na swoim arkuszu: – Jeśli „Tak” → odwraca WSZYSTKIE portrety, które NIE pasują do odpowiedzi. – Jeśli „Nie” → odwraca WSZYSTKIE portrety, które PASOWAŁYBY do odpowiedzi.**
- **Kolejka przeciwnika - teraz on zadaje pytanie, a para naprzeciwko eliminuje postacie.**
- **Kiedy zostają tylko 1–2 osoby, można zamiast pytania powiedzieć: „Czy to jest... Malala Yousafzai?” Jeśli para zgadła – wygrywa. Jeśli nie, gra się kontynuuje.**

Koniec gry: Wygrywa ten, kto pierwszy poprawnie zgadnie imię tajnej kobiety przeciwnika. Jeśli obie pary zgadną w tej samej rundzie – remis.

Dodatkowa zasada: Raz na grę każda para może użyć „SUPER PYTANIA” (pytanie otwarte, np. „Z jakiego kraju pochodzi?”). Wtedy przeciwna drużyna musi odpowiedzieć pełnym zdaniem.

ĆWICZENIE NR 2: ŁAŃCUCH INSPIRACJI KOBIET

Jak zorganizować pracę?

Wyjaśnij uczniom, że ćwiczenie polega na budowaniu "łańcucha" – każdy po kolei wyjaśnia, co bierze dla siebie z lekcji.

Zadanie:

Uczestnicy wstają z miejsc. Ćwiczenie rozpoczyna nauczyciel podając przykład (np. „Biorę dla siebie kreatywność Ady Lovelace bo pokazała, że matematyka może zmieniać technologie”). Potem przekazuje "turę" następnej osobie - rzut piłką. Kolejna osoba staje albo siada obok poprzednika.

Scenariusz 9 - MOJA ROLA W ZMIANIE

Cele lekcji (uczennica / uczeń):

- Zaprojektuje we współpracy z rówieśnikami realne działania na rzecz równości, stworzy kampanię społeczną.

Formy pracy:

Grupowa.

Metody pracy:

- metoda projektów.

Środki dydaktyczne:

- duże arkusze papieru,
- przybory plastyczne.

Przebieg zajęć:

ĆWICZENIE NR 1: Kampania na rzecz równości

Jak zorganizować pracę?

Uczniowie dzielą się na grupy 5-6 osobowe. Każda losuje obszar działania (jeżeli jest więcej grup mogą się powtarzać):

- Grupa 1: Kampania szkolna „Słowa mają moc” (przeciwko seksistowskiemu językowi).
- Grupa 2: Projekt „Zawód bez ptci” (zachęcanie do nieszablonowych wyborów zawodowych).
- Grupa 3: Akcja „Równy podział” (promowanie sprawiedliwego podziału obowiązków domowych).

Zadanie:

Zadaniem grup jest stworzenie planu działania na 1 miesiąc.

Muszą określić:

- cel,
- działania (co najmniej 3),
- odbiorców,
- sposób promocji,
- przewidywane efekty.

Przygotowują także plakaty projektowe.

Scenariusz 10 - PODSUMOWANIE PROJEKTU

Cele lekcji (uczennica / uczeń):

- Zastosuje zdobytą wiedzę na temat nierówności i stereotypów płci w praktyce;
- Wypromuje we współpracy z rówieśnikami zaprojektowaną kampanię społeczną.

Formy pracy:

Grupowa.

Metody pracy:

- pokaz,
- metoda sytuacyjna,
- metoda projektów.

Środki dydaktyczne:

- według zapotrzebowania grup.

Czynności przygotowawcze:

Razem z delegacją uczniów zaprosz gości na prezentacje projektów. Może być to dyrekcja, nauczyciele, samorząd szkolny.

Przebieg zajęć:

ĆWICZENIE NR 1: TARGI PROJEKTÓW

Zadanie:

Grupy projektowe – przez ok. 5 minut każda - przedstawiają przed zaproszonymi osobami swoje koncepcje. Po każdej goście mają możliwość zadania pytań do kampanii.

Na zakończenie goście i uczniowie głosują zapisując na przygotowanych karteczkach, która z koncepcji jest najbardziej możliwa i potrzebna do wdrożenia.

Wskazówka: Warto, aby zwycięską kampanie rzeczywiście przeprowadzić w szkole.

ĆWICZENIE NR 2: MOZAIKA RÓWNOŚCI

Zadanie:

Każdy uczeń otrzymuje kartkę na której zapisuje jedno odkrycie z projekt i jedno postanowienie na przyszłość. Wszyscy uczestnicy przyklejają kartki na duży arkusz papieru i zawieszają go na gazetce szkolnej/klasowej.

Źródła:

Fotografie:

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Marie_Curie_%281900%29.jpg
2. https://pl.wikipedia.org/wiki/Irena_Sendlerowa#/media/Plik:Irena_Sendlerowa_1942.jpg
3. https://pl.wikipedia.org/wiki/Olga_Tokarczuk#/media/Plik:Olga_Tokarczuk-9739.jpg
4. <https://www.businessoffashion.com/articles/news-analysis/gabrielle-coco-chanel-1883-1971/>
5. https://pl.wikipedia.org/wiki/Joanna_d%E2%80%99Arc#/media/Plik:Joan_of_Arc_miniature_graded.jpg
6. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/32/Margaret_Thatcher_01_%28cropped%29.jpg
7. https://womenscenter.unc.edu/wp-content/uploads/sites/349/2017/03/Malala-Yousafzai_Antonio-Olmos.jpg
8. https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Ada_Lovelace_portrait.jpg
9. https://pl.wikipedia.org/wiki/Frida_Kahlo#/media/Plik:Frida_Kahlo,_by_Guillermo_Kahlo.jpg
10. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Kleopatra#/media/Plik:Cleopatra,_from_the_Ruins_of_Dend%C3%A9ra._\(1884\)_-_TIMEA.jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Kleopatra#/media/Plik:Cleopatra,_from_the_Ruins_of_Dend%C3%A9ra._(1884)_-_TIMEA.jpg)
<https://warszawa.saletyni.pl/5-ix-wspomnienie-matki-teresy-z-kalkuty/>
11. <https://today.usc.edu/oprah-winfrey-to-speak-at-usc-annenberg-2018-commencement-ceremony/>
12. <https://www.vogue.de/lifestyle/artikel/greta-thunberg-bekommt-ihre-eigene-serie>
13. https://dsb.wikipedia.org/wiki/Angela_Merkel#/media/Dataja:Angela_Merkel_Juli_2010_-_3zu4.jpg

Użyte przedstawienia graficzne: Sztuczna inteligencja – grok.com

Załączniki:

Załącznik 1.

Załącznik 2:

STEREOTYP	RÓWNOŚĆ SZANS
DYSKRYMINACJA	SZKLANY SUFIT
LUKA PŁACOWA	SEKSIZM
FEMINATYW	EMANCYPACJA
MIZOGINIA	PATRIARCHAT
INKLUZYWNOŚĆ	

Załącznik 3:

Zawodowe Bingo		
Zna mężczyznę – tancerza:	Zna mężczyznę – pielęgniarka:	Zna mężczyznę – florystę:
Zna mężczyznę - nauczyciela przedszkolnego:	Zna mężczyznę – dietetyka:	Zna kobietę - kierowcę ciężarówki:
Zna kobietę - mechanika samochodowego:	Zna kobietę – strażaka:	Zna kobietę – programistkę:

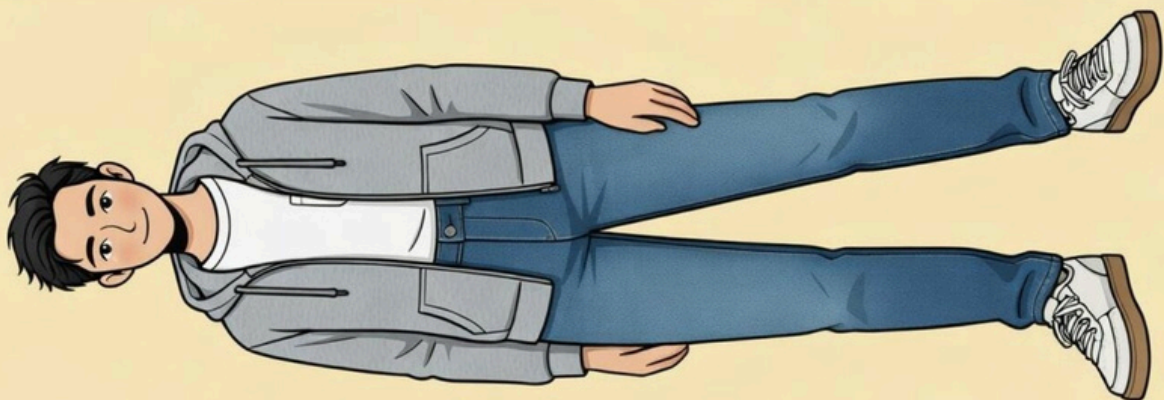
Zawodowe Bingo		
Zna mężczyznę – kosmetyczkę:	Zna mężczyznę – pielęgniarka:	Zna mężczyznę – bibliotekarza:
Zna mężczyznę - fryzjera:	Zna mężczyznę – dietetyka:	Zna kobietę - ochroniarza:
Zna kobietę - strażaka:	Zna kobietę – robotnika budowlanego:	Zna kobietę – żołnierza:

Zawodowe Bingo		
Zna mężczyznę – księgowego:	Zna mężczyznę – pielęgniarka:	Zna mężczyznę – florystę:
Zna mężczyznę - fryzjera:	Zna mężczyznę – sprzątacza:	Zna kobietę - elektryka:
Zna kobietę - policjantkę:	Zna kobietę – architektka:	Zna kobietę – programistkę:

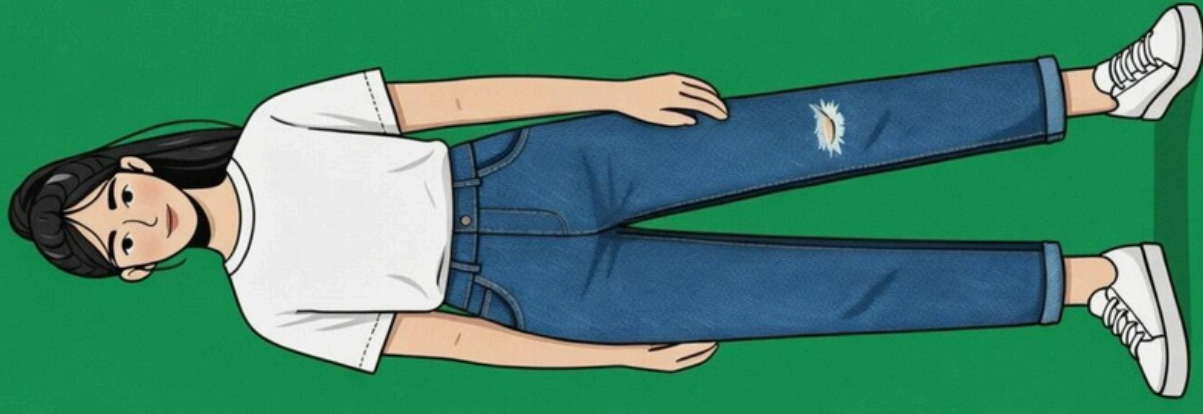
Załącznik 4:

TANCERKA	PROGRAMISTA
PIEŁĘGNIARKA	KOSMETYCZKA
FLORYSTKA	FRYZJERKA
DIETETYCZKA	OCHRONIARZ
BIBLIOTEKARKA	ŻOŁNIERZ
STRAŻAK	KSIĘGOWA
POLICJANTKA	SPRZĄTACZKA
ELEKTRYK	ARCHITEKT
NAUCZYCIELKA PRZEDSZKOLNA	KIEROWCA CIĘŻARÓWKI
MECHANIK SAMOCHODOWY	ROBOTNIK BUDOWLANY

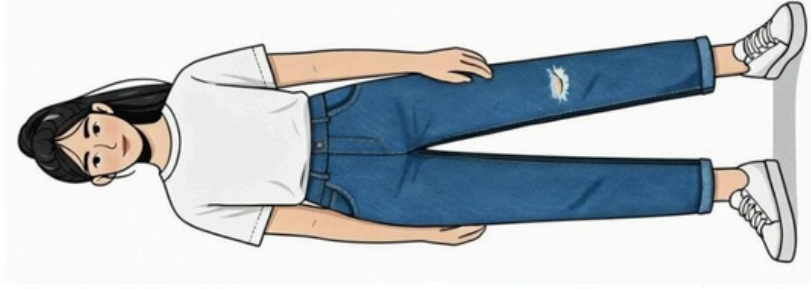
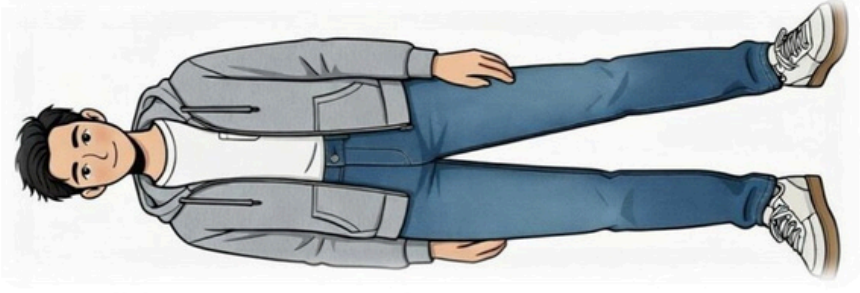
„Typowo MĘSKIE”

„Typowo KOBIECE”

“NEUTRALNE”

Załącznik 6.

REKLAMA	
Główni bohaterowie (płeć):
Jakie czynności wykonują?
Jakie kolory dominują?
Hasło reklamowe:
Jakie cechy są promowane?
Jakie role społeczne są prezentowane?
Do kogo jest skierowana reklama (płeć, wiek)?

REKLAMA	
Główni bohaterowie (płeć):
Jakie czynności wykonują?
Jakie kolory dominują?
Hasło reklamowe:
Jakie cechy są promowane?
Jakie role społeczne są prezentowane?
Do kogo jest skierowana reklama (płeć, wiek)?

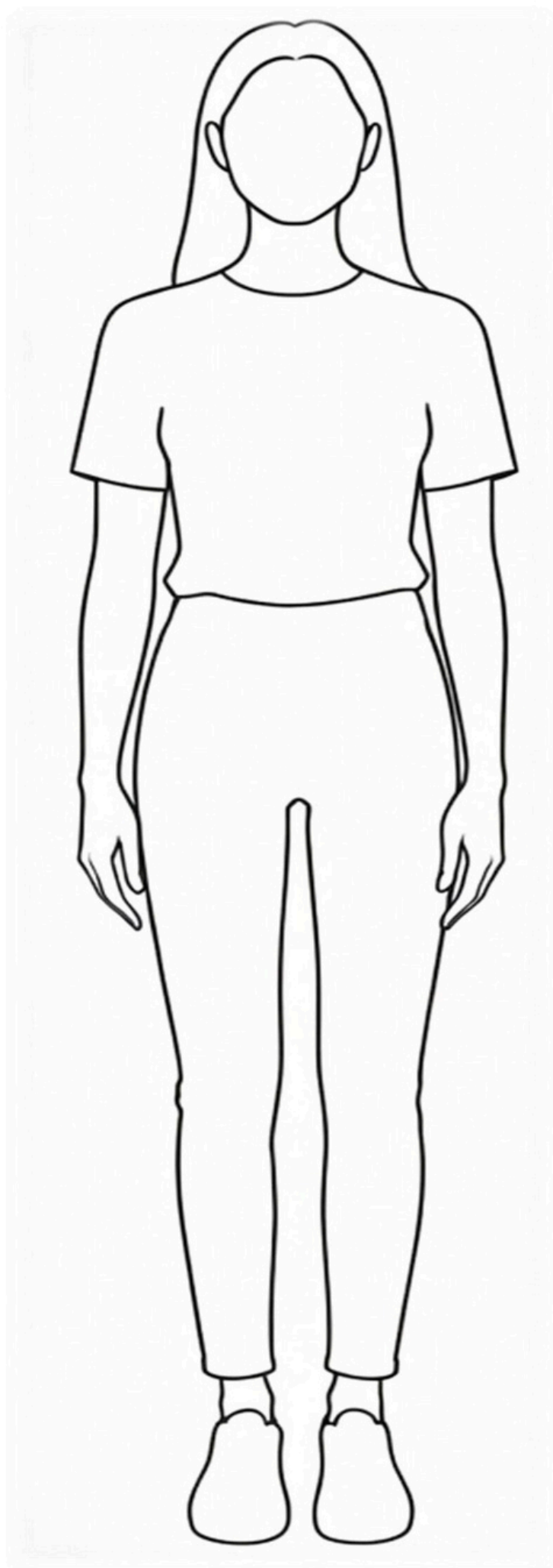
Załącznik 7.

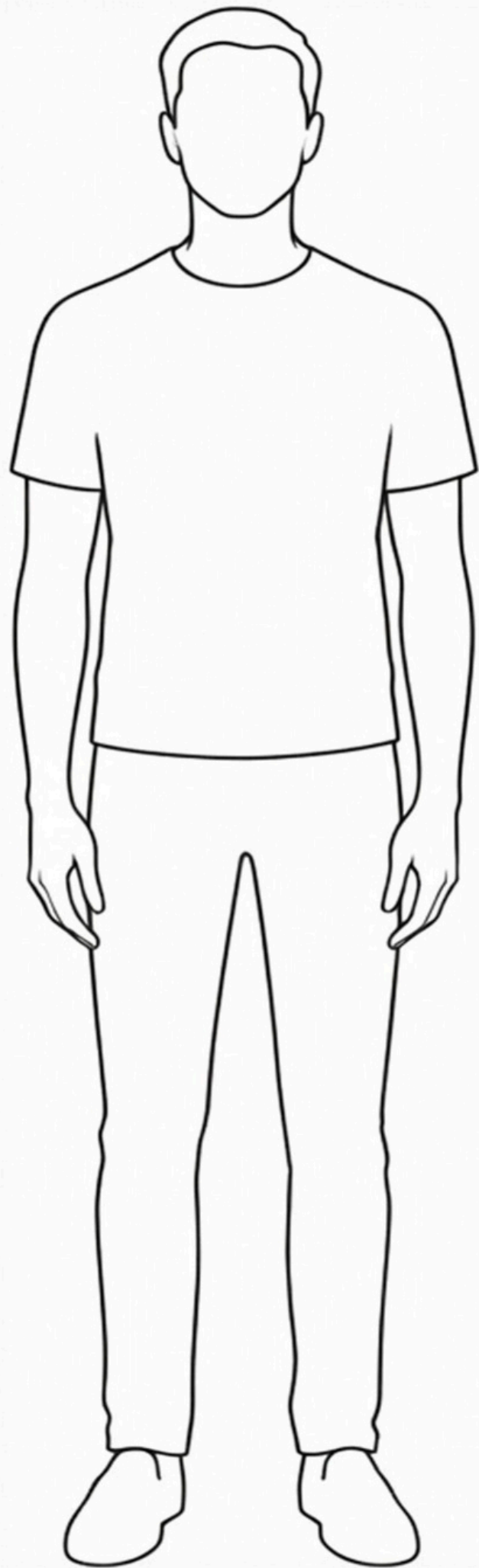
Wskaźnik:	Przypuszczenie:	Rzeczywista wartość:	Tendencja: (wzrost/spadek/bez zmian)
LUKA W ZATRUDNIENIU:%%	
LUKA PŁACOWA:%	<p>.....%</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>Oblicz różnicę w zarobkach: Zarobki mężczyzny: 5000 zł brutto. Luka płacowa:% Zarobki kobiety: zł Roczna różnica:zł Różnica w emeryturze (po 40 latach pracy): zł</p>	
KOBIETY NA STANOWISKACH WYŻSZEGO SZCZEBŁA:%%	
KOBIETY W SEJMIE:%%	
STUDENTKI NA UCZELNIACH TECHNICZNYCH:%%	
.....	
.....	

Załącznik 8.

Załącznik 9.

Załącznik 10.

<hr/> <hr/> <hr/>	<p>EFEKT DOMINA EDUKACJI DZIEWCZĄT</p> 	<hr/> <hr/> <hr/>
<hr/> <hr/> <hr/>		<hr/> <hr/> <hr/>
<hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/>
		<hr/> <hr/> <hr/>

1893	1918
1792	1948
1857	2016
1992	1924
1919	1894

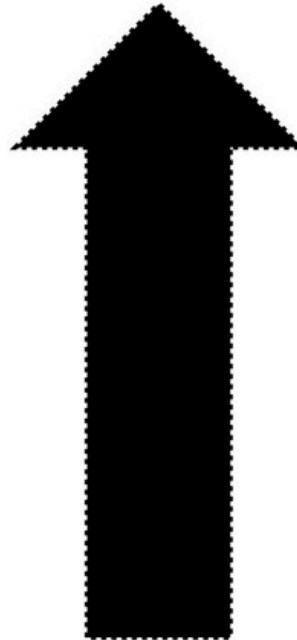
1960

XVIII

XIX

XX

XXI

Nowa Zelandia jako pierwszy kraj na świecie przyznaje prawa wyborcze kobietom.

Wydanie przełomowej publikacji „Obrona praw kobiet” przez prekursorkę feminizmu - Mary Wollstonecraft.

Pierwszy strajk kobiet z przemysłu tekstylnego w Nowym Jorku, w którym walczyły o wyższe zarobki, krótszy czas pracy i równe traktowanie. Jest często przywoływany jako historyczny fundament Międzynarodowego Dnia Kobiet.

Przyznanie praw wyborczych kobietom w Polsce przez Józefa Piłsudskiego, który podpisał dekret o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego.

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka ONZ uznaje równe prawa dla wszystkich, w tym kobiet, co staje się podstawą globalnych standardów.

Czarne Protesty (Ogólnopolski Strajk Kobiet) w Polsce. Masowe protesty przeciwko zaostreniu prawa aborcyjnego, które stały się symbolem walki o prawa kobiet.

Pigułka antykoncepcyjna trafia do sprzedaży jako środek antykoncepcyjny w USA.

Pierwsze kobiety na ziemiach polskich (pod zaborem austriackim) **podejmują studia** (z ograniczeniami) na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Posłanki zasiadają w polskim Sejmie. Pierwsze wybory, w których Polki wzięły udział, w wyniku których do Sejmu Ustawodawczego weszło 8 posłanek.

Objęcie urzędu przez pierwszą kobietą - premier w historii Polski - Hanne Suchocką.

Pierwsze obchody Dnia Kobiet w Polsce.

OPRAH
WINFREY

GRETA
THUNBERG

**ANGELA
MERKEL**

KLEOPATRA

**MARIA
SKŁODOWSKA-CURIE**

**OLGA
TOKARCZUK**

**FRIDA
KAHLO**

**IRENA
SENDLEROWA**

**MARGARET
THATCHER**

**JOANNA
D'ARC**

**ADA
LOVELACE**

**MATKA
TERESA**

**COCO
CHANEL**

**MALALA
YOUSAFZAI**